

N°. 12.

Pirmdeenä 24. Merz (5. April)

1869.

Widsemmes brihwlaischanaſ ſwehtkôſ, 26ta Merz 1869.

Widsemme! Dew ſchodeen klahjabs
Gohda-drahnäs puſchkotees;
Gresnoht ſawas pillis, mahjas
Un us preeku zillatees.
Schodeen lai tik augſti preeki,
Pateiziba frsniga —
No ta ranjabs wiſſi neeki —
Lamu ſirdi weepilda.

Dseed' ar jauku lohtku ſtannu,
Dseedi lihſ ar trompetehm
Un ar ſtirrahm baſunehm,
Dseedi augſtu pateiſchyanu!

Schodeen preekſch peejdesmit gaddeem
Wehrgu kehdes ſaluhſa;
Keiſers Dew' us raddu raddeem
Swabbadu padarrija.
Simteem gaddu biſa ſmazziſ
Widsemneekſ tai pagraba,
No tam biſkaps Albertſ razzis
Sawä leelä patwarrä.

Alekſanders Pirmais ſauza:
„Wehrgu kehdes lai notriht,
Widsemmei lai gaiſma ſpihd!“
Subdal' wiſſ ta notitt trauza.

Nikolais ſcho jaunu rihtu
Iſpohſa par deeninu,
Do jo ſtirru un jo glihtu
Wiſſeem mums padarrija.
Alekſanders Obtrais ſwehla
Noht wehl zittus atleekus,

Pilnä ſwabbadibä zehla
Latweeſchus un Iggaukus.
Taggad lohzeeki mums dſihwi,
Œſam pilni zilweki,
Paſchi ſawi waldneeki, —
Wiſſi zeeki mums irr brihwi!

Ladeht ſchodeen lihgsmä prahtä
Deewu augſti ſlaweſim!
Garrä ſwehti wazillatä
Waldineekeem pateiſkim
Par ſcho dahwanu tik dahrgu,
Kaſ muhs zehla wehrtibä,
Nobeidſa to dſihwi wahrgu,
Kaſ muhs ilgi mohziſa.

Wiſſeem teem, kaſ brihweſtibu
Mihligi mums gabdaja,
Preekſch mums gabja, runnaja,
Wehleſim to nemirſtibu!

Lai tad arr' lä brihwi wihri
Mehſ us preekſchu ſtaigajam!
Turramees no blehnahm tihri,
Littumeem lai paklaſam.
Lai lä gaiſmas behrni, glihti
Ihſtä gaiſmä ſtaigajam,
Un no Deewa garrä dſihtu,
Ihſto mehrki panahlam;

Tad wairs labja mums neſlihdehſ,
Sakohſ tad Widsemneeki,
Latweeſchi un Iggauki, —
Abb'ju tautu gohdſ tad ſpihdhehſ!

Mihli tautas brahli Latweesch, ihpafchi Widsemneeki!

Gan latram zilwekam, kas pee schihs jeb pee tabs tautas peederr, firde eekist un ka fagrahhta teel, kad tas wahrds tauta teel peeminnehts, fur pahr tautas buhschanu jeb pahr tautneejibu runna, bet, tas til tur ta warr notitt un noteek, fur faprobht un atskahesch, lo schis wahrds ihsti nosihme. Un tomehr, wai muhsu pafschu tautas starpa dascham nebuhtu janofaherht, kad to waijatu, kas tad tas irr: „tauta?“ — Lihds schim jeb wehl ne zil ilgi atpaffak pee mums dauds wehl to nemaš nepratta ischekirt un kad tabdu praffija: pee kurras tautas Tu skaites? tad pa leelakai daktai us tabdu atbildi warreja gaidiht: es, — es efmu swejneeks, — wai strohders — darba-wihrs, — kuppfcha, — ffrhwers, — dahrsneeks, — semneeks; zits arri teiza: es bauris un t. pr., bet pateiksim Deewam! schodeen tahdas atbildes rettaki dsirdešim, taggad tai weeta atteiks: es Latweeks, wai Wahzeets, Wohlis, Schihs jeb Sweedris, Jggaunis wai Englandeets zc. zc. Zaur to tas notizjis? Muhsu mihkas Widsemnes un nahburgu gu-berniju eedfihwotaji stipri gahjuschi un wehl arween dohdahs us preekschu ne til ween pasauligās leetas, bet arri garra leetas. Ne til dahrsi un lanti labaki teel apstrohdati un baggatakus augkus dohd baudiht, bet arri garra-lauks neteel dsedseedā pamešis, arri schis rahda jo deenas wairak augkus, par to gaismas-behrneem jadej un japreezajahs. Slawesim, teiksim, gohdasim tadeht tohs wihrus, kas schē pee mums gaismu gahdajuschu un wehl gahda, kas tumfhu ne til ween eenihd, bet arri apfarro ar garra eerobtscheem. Puschoksim gaismas mihletaju un isplattitaju kappus ne wis ar peeminnas simehm ween, bet ar patejibas wainageem, ka to wiffa pasaulē, fur apgaismoti laudis mihl, allasch darriuschu un schodeen wehl darra. Nepeemieršim sawu muhschu to wihru wahrds, kas ne ween wehrgu kehdes farauštidami muhs meesgi par brihw-landim un swabbadneeem padarrija, bet ihpafchi, kas muhsu garra swabbadibai zekku rahdija, zekku lihdsinaja un muhs no mahnu pinnekeem atraisidami par ihsteem, pateeseem brihwneekeem apshmeja. Neattahpšimees pafchi tikkai atpaffak, ka wehschi, kas nakti ugguns-spihdumu pamannijuschu, til melle atkal sawas tumfchās allās atpaffak tikt.

M a h d i t a j s.

Widsemnes brihwlatšchanas swehtōs, 26tā Merz 1869. Mihli tautas brahli Latweesch, ihpafchi Widsemneeki!

Zelt wemnes ūnas. No Widsemnes un Zehrpatas: pahr Widsemneetu brihwibas swehtkeem. No Slobtas: bahnjas tonzerte 26tā Merz. No Pehterburgas: lohpu israhbišchana.

Arsemnes ūnas. No Wahsemnes: Hannoveres tehnina aishidinaschanašs. No Londones: parlamentes srihdis deht Ūru semmes bahnjas. No Greetijas: Greeti grihb sagabdahht labbu farraflott. No Amerikas: presidentia Grantā tikkumi — Meškā wehl dum-pojahs.

Sittas jaunās ūnas. No Kursemnes: pahr truhnumu un baddu. No Jggaunū semmes: kahdā likšā krituschu tee, kas gahjuschi us Kaufassju. No Pehterburgas: winnesu ūna.

Patez eekš semmes un ušturrees ar peetejibu. Uszainaschana. Kreišihts gohda-wihrs un nabhags Schihsulā. Atbildes.

Peelikkumā. Burwe. Ahrpahrtigu nammā.

Gešchsemnes ūnas.

No Widsemnes. 13tā Merz f. g. Walmeera noturreta pirma Latweeschu sanahlschana us norunnaschana pahr teem swehtijameem brihwibas swehtkeem 26tā Merz f. g. (Luhlo M. w. N 9 to uszainaschana no Grünberga.) Schē bijuschu kau-

Bet tadeht ihpafchi schodeen schi muhsu tautas awise tahdus wahrds usfauz un pee firde leet? Wehrā leekamu, no wiffas Widsemnes muhscham peeminā turramu un swehtijamu deenu Deews mums schinnē neddekā lits aust. — 26tā Merz pufs gaddushtmens paces, fur Widsemne peemisdameem Latweeschem seela Deewa schehlasiba notikka, fur no augstas keiseriskas rohtas ar pahra wahrdeem wianu liktens us muhschigeem laifeem tiffa pahrewehrtis, fur wianu zilwejibas wehrtibai un teefahm pamattu eegrohsija, fur wianem apgaismotu, brihwu kauschu kahrtā peenahlamu weetu eerahdija, fur wianu gaddu simteau webrdsibai kaps tiffe mests; — peezdesmits gaddi buhs pagahjuschi no tabs deenas un stundas, lihds kurras Widsemneeks ne sawu ihpafschumu par sawu warreja faukt, ne patš semi par ihpafschumu uskattitees!

Tam, kas schahda liktena smaggas sattes patš nešis, patš šajuttis un dsikti nopuhtees, teescham to newarretu leegt, kad winfch ka behrns schinnē deenā dectu un gawiletu par tahdu schinkibu, kurras augstu dahrgu wehrtibu tas, kas wehrgu juhgu nepafshit, ihsti nemaš neproht zeenihht uofwehrt. Tomehr taf katriš, ir no jaunatahs pa-audses, fawā firde eekšpuffē dauds-mas šajuttis, kahda schi dahwana un kahda Deewa swehtiba tikkai zaur wianas ween muhsu rohtās atrohdašs. — Rā tad scho deenu lai fanemmam, ka lai zeenigi wianu swehtijam? Zilweks! pazell firdi un rohtas us debbesim, nesh uppurus, slawe augsti sawu Deewu; deij, lihgsmojees, teiz, patejees sawam Kungam un Keiseram; slatga patejibas pehdās, stiprinajees weenprahtibā, dohdees us augschu, issteepees wehrtahs labbatahs mantas, smellees gudribu, greef mugguru gehtibai, mible talntibu, kolyi sawu tautas frohni, glabba un farga tautas gohdu, tautas tikkumus, tautas dahrgato ihpafschumu, zeeni sawu schihslibu, klauš waldischana it ka Deewa weetneezei, peeminnt sawus labbadarritajus, turri patejigā peeminā tohs wihrus, kas preeksch tewi zihnijahs un karroja! tad tu sawas plaschas walstibas pawalstneeku starpā arri sawu tautas karrogu aught warrefi wehzinahht, gohdu rahdidams gohdu pelniš, arri taws wahrds ne-isdifihis pasaules stabtu rakšōs un eenems ar peenahlamu talntibu sawā weeta sawu ruhmi! Un tas stiprajs Deews lai us wiffu to dohd sawu spehku un sehchligi lai peefschkir sawu dahrgu swehtibu us wifseem laiteem!!

A. A. C. C.

dis lohpa neween no Walmeeras aprinka, bet arri uo Zehsu-Walkas aprinkeem. Bes teem sanahlschchem semnju laudihm tē ar' bijuschu kungi no waldischanas puffes, ka Walmeeras bruggu-teefas kungs, kreis-teefas kungs, IVtas Mihgas draubsesteefas kungs, muishneeki, Walmeeras mahzitajs, rahtskungi, birgeri un t. pr. Sanahlschana noturreta Walmeeras mahzitaja muishchā. Tē nu sawu runnu papeeksch eefahlfuschu ar Deewa wahrdeem un luhgschanahm. Sarunnaschana bijuse preeziga un firniga un wiffi ar preeku spreeduschu, ka tai jaukai brihwibas dahwana un wianas zehlejeem waijagoht weenu peeminnas-sihmi zelt. Pahrrunnajuschu tohs padohmus, kas jau us to dsirbeti un dohti, bet — schinnē reije pafchi ween nekahdu paleekamu spreedumu nau dewuschu. Sinnams, ka taf janogaida, lo zittas sanahlschanas arri spreedihš. Weidsoht weffelibas usdsehruschu augsteem walbinekeem, wifseem brihwibas zehlejeem un zilweku drauceem, — preezigi zerredami, ka us to peeminnas zelschana

dahwanas lassoh, kristigas firdis nekur neatrausees rohlas sneegt. (Warr buht, ka wehlat eespehlm scho fanahfchanu plafchaki aprastit.)

No Tchrpatas ta Iggaunu awise „Esti Postimees“ 12tä Merz raksta: Tohs brihwlaifchanas-gawilleschanas-fwehtfus të fwehtifim 18tä, 19tä un 20tä Juni f. g., kà ministera funks to wehlejis un arri to fwehtku preefschrakstu (programmu) lab-prahrtigi apstiprinajis. Tadeht nu 6tä Merz d. tiffa ihpafcha fwehtku komiteja ezelta, kam wispirmat wiffu draudschu dseedataju beedribas jausaizina, woi tahs arri gribb us scheem fwehtkeem beedrotees, lai wiannahm warretu peefuhtit tahs dseedamas dseefmas, kas pee laika jacemahzabs.

Bet kà tad nu stahw ar teem gawilleschanas-fwehtkeem pee Latweescheem? Dfirdam, ka ta Latweeschu beedriba ne ko nedarrifchoht us to deenu, — tiffai par to ruhpeschotees, ka ta peeminnas-fkoha teef zelta. No semmehm atkal to dfirdam, ka us basniz-teefas wehleschanu 25tä Merz buhschoht — kà jau agraf peeminnehts, — basnizäs ar Deewam-falposchanu to peeminnu fwinneht un tai 26tä Merz pa mahjahm. Bet no leelalahm fanahfchanahm til dfirdams, ka Pehteruppè trihs draudses lohpa to deenu fwinnefchoht Meibahdes leelaja weefu-nammä.

La patte Iggaunu awise brihnahs, ka Straupes draudfè kahdä muifchä tee gawilleschanas-fwehtki jau effoht noswehtiti agraf un fakka, ka labbi buhtu, kad neubtu wis të darrijufchi, jo lihds 26tu Merz wehl bijis laika deefgan. Tee laudis laikam effoht dohmajufchi: „Kas darrihts, tas padarrihts un wairs naw jadarra.“ Bet par to nu tee arr tai ihstena deenä dabbuschoht tiffai nosfatti-tees, kà zitti to fwehtifchoht. Tchrpatä Iggauni to nu gan fwehtifchoht dauds wehlati, bet winni to darroht tadeht, ka ministeris nofazijis tohs fwehtfus wiameem fwehtit „brihwä laika, kad uniwersitetè fkohlu neturr.“

Pehz muhsu dohmahm arri Latweefchi warretu të darriht: kad tee 26tä Merz katris sawä weetä tohs fwehtfus fwehtijufchi, tad warretu waffarä kahdä sinnamä laika wiffi us to fapulzetees weenä norunnajamä weetä un të neween lohpa to gawilleschanas-deenu fwehtit ar jaukahm dseedaschanahm, bet arri lohpa weenprahrtigi nospreest pah to zeklamu peeminnas-fihmi.

No Slohtas. Slohtas basnizä — kà Latweeschu awises stahsta — tai 26tä Merz preefsch pufddeenas pullsten 11 buhschoht garriga konzerte. Katram, kas gribboht eet klaufitees, waijagoht pee basnizäs durrihm aismalfabt 10 kapeikas un kas wehl wairaf malfaschoht, tas dabbuschoht pateizibu. Us preefschu tiffchoht isteikts, ko ar to eenemtu naudu isdarrifchoht Widsemmes semneeku brihwlaifchanai par peeminnu.

No Pehterburgas. Pehterburgä nahfoshä ruddeni no 1ma lihds 13tam Oktober turrefchoht

leelu lohpu israhdischanu, kur schahdus lohpus no wiffadahm sortehm un wezzuma, is wiffahm Kreewsemmes gubernijahm warrefchoht lohpa sawest. Tur arri warr sawest wiffadus rihtus, kas pee lohpu audfinafchanas, lohpfchanas un ehdeena fataififchanas, gohwu flaufschanas un t. pr., waijadfigi. Scho isdarrifchanu usnehmuse ihpafcha kommissioni, kam keiseriska augstiba Leelfirsts Nikolai Nikolajewitsch par preefschneeku. Teem, kas lohpus woi zittas leetas us scho israhdischanu gribb weft, lihds 13to August schai kommissioni pilnigi ja-usdohd sawa adrefe, zil lohpus un kahdus fuhthihs, zil tee wezzi, un pee flauzamaht gohwihm arri to, zil tahs peena dohd un t. pr. Tad wehl japeeminn, woi tohs lohpus fuhtitaji gribb pahrdohht un zil dahrgi.

Uhrsemmes sinnas.

No Wahfsemmes. Tas zittureifejs Hannoveres fehnifsch Georgis taggad islaidis grabmatu, ar ko tas taifnojahs un parahda, ka wiannahm bes kahda noseeguma no wianna puffes, wianna mantu Prufschu waldischana effoht apfihlajufe. Wifsch fakka, ka ar teem eemefleem Prufschu waldischana til gribboht sawu warras-darbu taifnoht, un tad tas us sawa fehnina gohda-wahrdu leezina të: ta isdaudfinaata Hannoveres legione effoht kahdi 7 woi 8 fimti Hannoverefchi, kas Prufschu farra-deenestam atrahwufchees, tee effoht patwehrufchees papreefsch Hollandè un Schweizös un kad Prufschu par patifschanu no turrenes israiditi, tad tee patwehrumu mellejufchi Franzijä, kur wifsch tohs nabbagus behgtus gan ne-effoht bes palihdsibas atstahjis. Arri neefi ween effoht ta Prufschu fuhdsiba, ka wifsch zittus usajinajohht us eenaida prett Prufschu; tas wifsch til effoht zehlees no tahs runnas, ko wifsch pa sawahm fudraba-kahfahm runnais us sawu familiju un us teem eeluhgteem weefseem; un to wiameem neweens newarroht aisleegt. Wifsch ar ne kahdahm politikas darrifchanahm ne-effoht eelaidees un tai noberrifchanä sawas mantas deht, wiffu effoht darrijis, ko ween warreis darriht pehz Prufschu pagehreschanas. Arri tohs naudas-papihrus, gan drihs 19 mill. dahlderu wehrtibä, ko Englandè paglabbajis, effoht Prufschu isdewis; bet wiffa wianna ustizziba, ko Prufschu parahdijis, effoht ar neustizzibu atmalfata. Tadeht abbi tee fuhdsibas eemefli, ko wiannahm uskraujohht, effoht tuffchs wehifchs ween. Kad wifsch wiffu to peenehmis, kas tai mantas kontraktä no 29ta September 1867 no wianna pagehrechts, ko tad wairaf no wianna gribboht?

No Londones. Tur katru deen' parlamentä strihdahs pah to Ihrusemmes basnizu jeb tizzibas buhschanu. Mehs jau sinnam, ka ministeru preefschneeks Gladstone us to pastahw, ka Angtu basnizäs warru tur buhs nozelt, basnizäs mantas waldischanai nemt sawä sinnä un tahs isdallit pehz taif-

nibas un t. pr. Bet tee prettineeki taggad farakstijufchi leelu garru grammatu, kur leelu wihru wahrbi fimteem appakfchâ un ar to tee nemmahs peerahdih, fa tahda pahrwehrtschana buhtohht Shrussemmei pafchai par fflahdi un par nelaimi ween un la waldischanai nelahda teefa ne-effohht, basnizas mantas fawâ warrâ nemt. Us tahdu wihsî neweens Shrussemme wairs newarreschoht drohschi fawas mantas patureht; tas effohht tâ, fâ taisnibas weeta netaisnibu darriht un kur buhtu meers un fatizziba japawairo starp protestanteem un fattoteem, buhschoht eenaidu ween pawairoht. Tai laikâ, kad tizzibas isflaidroschana notiflufe, ne-effohht wis waldischana fattoteem tahs basniz-mantas atnehmuse un protestanteem dewufe, bet leelaka dalka biskapn un preesteru paschi tai jaunai mahzibai peekrittufchi un to mantu lihds mantojuschi; tadeht arri taggad waldischanai ne-effohht nelahda dalka schinni leetâ maiftees un t. pr. Nebfesim gan, kas winnehs.

No Greekijas. Tai kommissionei, kas eezelta, lai Greekeem karrâ-slotti sagahda, no wiffahm malahm peenahohht palihdsiba. No ta nu pabeigta strihdina Greeki fajuttufchi, fa us sweschas palihdsibas winneem ne-effohht fo zerreht. Wiffi leelatee Atehnas amischu redaktehri apfohlijufchees waldischanai palihdsieht, kad ta liskohht semmei riklotees un zihrtichotees semmes un ihpaschi jubras karrâ-spehku wairoht. Us to schee dohd tahdu padohmu: 1) waijagoht jo wairak taupih walfs mantu; 2) dahwanas lassihht arri no teem wifsmasakajeem Greekijas pawalstneefceem, lai warretu sagahdohht slotti; 3) ja wiffai waijadfign, itt wiffceem ihpaschas nodohschanas uslitt; 4) wiffu tautu karrâ-darhds ismahzihht un 5) preefsch karrâ-sagahdohht wiffadas waijadfibas.

No Amerikas. Sabeedrotu walstu presidente Grants, fâ sinnam, nu jau no 4ta Merz fawâ jaunâ ammatâ. Wihrs taggad 47 gaddus wezs, Ohio walfstê dsimmis un karrâ-sfobla mahzijeas, fo fawâ 22trâ gaddâ atstahjis, pehz fo tad ihfu laiku karrâ-pulkâ deenejis un tad atkal isgahjis walfigu kauschu kahrtâ. Kad braktu karschs iszehlahs, tad winsch Illinois walfstê dschwodams, turrenes gubernatoram peedahwajees karrâ-deenestâ, kas to par adjutant u zehlis un tam usdewis lab'prahrtigu karrâ-pulku eetaifihht. Bet schahda weeta ilgi wis winnam nepatikka un winsch luhdsâ weetu ihstâ deenestâ. Tad winnu eezehla par komandeerî kahdai regimentei, ar fo winsch karrâ gahja Missuri walfstê. Ihsâ laikâ winsch tiffa zelts no weenas gohda-kahrtas ohtrâ, par brigada-generalî, general-majoru un general-leitnantu un pehzak us kongresses spreedumu to eezehla par pilnu generalî, kam bij ta augstaka pawehleschana pahrwiffu fabeedrotu walstu karrâ-spehku. Schinni ammatâ winsch uswarreja dauds kauschanas no Donelson fkanstes lihds Mitschmondai un wiffi winnam to gohdu dewa, fa winsch effohht tas ihstiens saldats, kas ar fawu gudribu un fapraschanu

dumpi uswarrejis un walfstu fabeedroschanu paglabbis. Winsch nu taggad jaunu ammtu usnehmis, kur wehl wairak firdibas un fapraschanas waijaga un wiffa semme ustizz winnam, fa winsch gan wiffu isdarrifchoht fâ waijaga. Winsch taggad fawus ministerus eezehlis un wiffi laudis falka, fa winsch nebuht labbat newarrejis wehleht, jo karris wihrs itt labbi un pilnigi derroht tai weetâ un ammatâ, kurrâ tas zelts. — Pirma wehleleschanahs winnam arri bijufe ta, walfs parradus aismakfahht riktigâ selta nauda un pilnâ wehrte, tâ, fa neweens aisdewejs fflahde nenahht; un tas arr lohti labbi darrihts. — Pahrw Dschonfona atstahschanohs no presidentam ammatâ, wiffi laudis dikti gawillejuschi un winna flitus darbus wiffus atklahjuschi pafauler preefsch azzihm. — Bet Dschonfons arr wehl atkohdees, fâ warrejis un fawu atschirfchanahs runnu turrejis labbi fihwu. Winsch teizis, fa nu winnam tas smaggais waldischanas mantelis nokrihtohht no plezjeem, — til to ne-effohht fazzijis, fa arri krohnis nokrihtohht no galwas, lai tas arri buhtu bijis til erhtschu krohnis ween. Bet sohbgaffi winna runnu ismehda un pahrgrohfa tâ, fa lai winnam isdohdohs par faunu ween, israhdidami, fa winsch ne-effohht wis bijis taisnibas, bet wehrdsibas aistahwetajs, jo pats arr' zittureij effohht turrejis wehrfus un t. pr.

Messikâ wehl presidentam dumpigu prettineeku ne-truhst. Kahds pashtams generalis Negrete wahrâ, ar 500 wihreem fahzis dumpotees Puebla pilsfestâ, kur 70,000 eedfchwotaji. Winna mehrkis bijis, 3 millioni pesas naudas, kas no Pueblas weddami us Werakruzi. Winsch 200,000 dollarus isplehfs pilsfestas eedfchwotajeem un tad dewees us zetta, fawu laupijumu gaidihht. Bet ne-effohht wis wihram isdeweas, lai gan tam bijufchi 1000 palihgi. Naudai bijufchi stipri wadddoni lihds, kas laupitaja apfohlfchanas un willinaschanas neklausidami, to laimigi aisdfinnufchi.

Bittas jaunus simas.

No Kursemes. Ka us Kursemes rohbeschahm ap Leifcheem leels truhkums un bads, to wiffas awises daudfina; bet taggad Latw. awises lassam arri tahdu sinnu, fa Grohbinaas aprinki maises truhkums til leels, fa ubbagi barreem un wifswairak behrni aplahrt staigajohht deedeledami. Kahda feewina fawus galwas mattus pahrdewufe par 10 kap., lai par to kahdu kummosu maises warretu pirkt preefsch few un faweem behrineem. Bitti schaggarus un sprungutus meschâ falassohht un pilsfestâ pahrdohdohht par 3 lihds 4 kap. Slavehts Deews, fa arri atrohotees schehligas firdis, kas ar wiffu spehku dsennotees truhkumu zeedameem palihdsieht. B. muifchas leellungi, kam tal pascheem ne-effohht baggatata ptaufchana bijufe fâ laudihm — usturroht dauds bahrinu ar pahrtikku un sfoblu, — tapat arri

dauf nespeljneefus un wezzus un tà wihreem, kà seewahm darbu dohdoh, tillai no schelastibas, zitteem isdalloht pa welti pahrtiffu un tà wiffadà wihse darbojotees pohsta baddu nogreest. Bet ko dohmajeet, ko daschi pateizibas weetà mahsoht run=naht? Tee falkoht: „Mums jau wai jag to dabbuht, deefgan effam magasihna behrusch“ — un zitti wehl furnoht, ka par mas dabbujoht. Woi nu tahdeem lungi newarretu sawu palihdsigu robku tublin at=raut, ja tee buhtu tahdi, kas pateizibas deht ween labbu darra!

No Jggauu femmes. Jggauu awise „Esti Postimees“ stahsta, ka Pehterburgas Jggauu draudses mahzitajs effoht rakstijis tà: Stawropoles mahzitajs man rakstijis, ka tee Jggauu, kas us Kaukasu aiseet, eedohdabs tahdà listà, ko tee papreefch nemas newarr nojehgt. — Ap jaunu gabbu daschas familijas tur effoht ainsnahfuschas un drufku wehlat wehl 16 zittas familijas. Bet ko schee kautini sawà zekà isturrejusch! No Pehterburgas tee bij gabjusch us Moskawu, tad us Kijewu, Odeffu un pahrmello juhru us Krimmu, kamehr pehdigi Kaukasija ainsnahfusch. Bittu wallodu nemahzedami un zekku nefsinnadami, tee leelu lihsumu mettusch. Bet ko tad tur atradda? Tillai gubernatoram rakstita grahmata ar to luhgshanu, lai winneem semmi nowehl un tad tee gabja wehl 80 werstes tahlat, tapeh, ka dahrdshibas deht Stawropole preefch winneem darba nebij. Weidsobt atnahza siama no gubernatora, ka schinni gubernija wiffa semme jau effoht isdalita un winnam wairs ne-effoht ko doht, kà tas jau agrat zaur awisehm sinnamas darrihts. Ko nu darriht? Kà nu tufschineefem buhdameem, cr seewahm un behrneem atpaktat tikt?? — Agra nahwe dauf no teem aisraujoht un daufsi wehl pehdejà pohstà flimmi guktoht.

No Pehterburgas raksta: Tai obtras leeneschanas sprozentu biffetu usdewu islobshenanà 3schà Merz f. g. tas leelatais winneests 200,000 rubki effoht peekrittis kahdam Pehterburgas muitas-namma ekspektoram Lembke lungam un tas ohtris winneests, 75,000 rubki — kà dsirdoht — Pehterburgas Alefanderà kumediaw namma kumediaw rahditajam Sananow wahrda.

Jannakohs sinuas.

No Pehterburgas, 18tà Merz. Barons Stieglig wallar teem kohymanneem Meijer, Brand un Mark to dselsu-zekku us Pehtermuischu lihdi ar wiffu kas tur klahy reederr, pahrdewa par 3½ millioneem rubku.

— Senata awise darra sinnamu, ka augstais Keisers pawehlejis atfal falt 3rubku selta dukatus, no 88tas prohwas, kam tihra selta buhs 81 dattas.

No Wibnes. Leelfirfs Bladimirs no Pehterburgas us Italiu reisodams, irr fohè ereisiojis. Keisers winnu apwehleja un Leelfirfs atfal apwehleja keiseru.

No Londres, 26tà (14tà) Merz. No Waschintones wallar atnahza tahda siama, ka zittureisejs fabeedrotu wallu presidente Dschonsons effoht grubtà flimmibà krittis. — Wehl zittas sinuas daufsi, ka jau effoht nomieris.

No Konstantinopeles. Sultans Rumanijas fir=stam atwehlejis ihpafchu naudu kalt. Abbas waldishanas taggad stahy pilnà draufsi.

Paleez eefch femmes un usturrees ar peetezibu.

Kad scho Salamana dahrgu mahzibu kaudis pareisi wehrà listu un apdohmatu, al, zil tad affaru buhtu paliffuschas neraudatas un zil zilweki wehl dschwotu preezigi un laimigi, kas taggad zaur agru un breefmigu baddanahwi bes laika kappà eelshdusch, — tadeht ween, ka pahrgalwigà prahtà scheem Salamana wahrdeem darrija pretti. Raffitaji mihti, Duhs paschi buhseet daschu schehluma affaru noraudajusch, lassidami pahre teem nabbageem Jggauweem, kas bes kahdas sinuas dewuschees us zittu massu laimi melleht, nelaimi ween atraddusch un pohstu peedshwojusch. Wifs tas masa leeta ween, ko mehsh pahre to nelaimi stahstijusch, — muhsu spahwa neivehsh peeklahjigi tahs breefmas aprakstih. Effam arr stahstijusch, ka nupat isgabjuschà ruddeni no wiltneefem apmahniti Kursenneefi, tahlumà zerrejusch atrast tahdu semmi, fur maffe bes garrosas un fur ta bes grubteem fweedreem nopel=nama. Un kas tad winneem tahdu weetu arsohljis? Neweens! Kautini tillai wiltneeku pasakshu tizjedami un no neweena labbu padohmu nepeenendami, bij us zekka dewuschees, — bet zil tahku tiffa? Bet ko nu wezzas wabtis usplehst! tee, kas to pohstu panahfusch, sawu gekfibu ruhkti noschello un sawas aplamibas augkus banda, tà, ka buhtu jadohma: tas derrefchoht zitteem par mahzibu, no tahdas nelaimes isfargatees, — bet kas to doht! Kahdabs, itt kà kahds kaunais gars buhtu kaudis ar atlibu un furlibu fittis! Tee neres to pohstu, turà zitti jau eegahfusches un nedfird ne labbu padohmu nei paschas augstas waldishanas pasluddinaschanu, kas fakka, ka augstais krohnis nekur semmi nedohdoh brikw, nedf arri zekkanandu woi palihdsibu us eeshwi tahdam dohshoht, ko mehsh, awischu rakstijaji, flaidri deefgan effam preefchà zehlfusch, no wiffas firds gridbedami sawus tanteefchus un brachus no pohsta aisfargabt. Bet kas klausahs us muhsu baif un kas peenenim muhsu pamahzishanas! Ar gauschahm firds-fahpehm effam redsejusch, ka nupat schin=uis deenas til dauf familijas aiseet us Kreemu semmi, us Simbirskas guberniju — par rentineefem, ko falku, par rentineefem? ne, par klausitajem. Schè Kursenneef un Widsenme, ta wezza reebiga klausiba, dsimtbuhshanas palees, pawiffam nozelta, tee wiffi irr woi rentineefi, woi jau gruntineefi, bet tur, fur schee kautini aiseet, winni dabbu semmi us klausibu un leelahm nodohshananahm. Mehsh nemas ne-effam pretti, kad kaudis aiseet, fur teem warr labbi klahtees, bet kad tè pahrfattam scho klauschu kontrakti, us tahdu tee ar to Kreemu lungu faderrejusches, tad newarram fapraft, us ko tee sawu zerribu dibbinajusch un no ka tè sawu labklahshanu dohma panahkt. Par isflaidroshanu tè tahdas punktsh no winnu kontraktsh, ko tee us 20 gaddeem notaisjusch un no Wahz awises gaifmà laiduschas, lassitajem zeshim preefchà, lai kattris patsh redf un fpreesch, kahda laime us tahdu panahkama.

1) Tas semneef N. N. dabbu 64 puhru-weetas, 8ndsh tihrumòs eedallitas arramas femmes, ko tam wai jag labbi apstrahdoh, awfeh, nofohpt un arri papumi labbi apshdoht. No iskuliteem graudeem papreefch fehla atschkerrama un ta pahreja labbiba us pussi schkerrama, no ka tad pussè dsimtkungam ja-atdohd un ohtra pussè paleet tam semneefam. — No rapfa arri tàpat papreefch fehla teel atnemta, tad diwas treschdattas dabbu tas dsimtkungs un weena treschdatta semneefam. Astotu dattu tihruma wai jag ar kartuppeefem apstahdiht un no scheem wiffi augti paleet dsimtkungam. Par to apstrahdashanu semneef dabbu

2 puhru-weetas dahrsa preefch femis. Tohs lartuppefus preefch kunga, semneefam ifgaddäs waijag pee femis paglababt.

(Kä nu patihl schi pirma punkte? Woi Kursesmme un Widsemme arr' jel schinnis laifös kahdam tabda kontrakte dohta? Ar scho kontrakti tu nebhst wis fainneeks fawä mahjä, bet kunga kalps ween, — tew wairal til pahr wiinna labbumu jaruhpejahs, nekä pahr fawu. Kreemu semneeki, brihwu tikkufchi, wairä tahdai kontraktei laikam nepadohdahs, tadeht rauga Latweefchus peelabbinahst un schee, to juhgu fenn jau aismirufufchi, lä ahti dohdahs atkal atpaffat eeffchä.)

2) Inventaru kungs dohs schahdu: Us diweem wihsreescheem un diwahm feewifchahm, kas istaifa weenu strahdneeku familiju, dohs 1 sirgu, 1 gohwi, 2 juhlas, 2 aitas, 1 gaili, diwas wistas un waijadfigus rattus un darburihfus. Schis inventars pehz 20 gaddeem tahds pats atkal ja-atdohd atpaffat. No tahs gohws ifgaddä janodohd fungam 2 pohdi sweesta un it 2 gaddäs weens 6 neddefas wejs tefsch, kas ar peenu labbi dširdihts. No tahm juhfabm ifgaddä janofchir 6 fiweni, kas nahstamä ruddent labbi barroti muifchä janodohd. Preefch juhfu un zittu lohpu barrofchanas dohs no muifchas ildeenäs weenu leelu muzzu — (bet kas tai muzzä buhs eeffchä, kas naw fazzihst). No tahm wistahm ifgaddä janodohd 50 panti un 10 zahli.

(Arri kas wifs irr tä, lä pee dšimtkaudihm eerastis darriht. Bet to tad lai nu darra, kad no teem lohpeem newarr isdšilt to daffu, kas fungam jadohd? Lohpi jau art warr bohjä eet. — Ja, tur nelihdš nekahdi pahitari, — nemm fur nemdams, — kas norunnahst, kas jadohd.)

3) Preefch linnu-fefchlahm warr til dautš plehšuma plehst, zil gribb; no fanenitahm linnu-fefchlahm muifchä dabbu $\frac{1}{3}$ daffu un semneeks $\frac{2}{3}$ daffas. Seena winsch warr plaut zil gribb, tiklai pufse no ta feena jadahd muifchä. No salmeem un pellawahm muifchä dabbu no 10 wejumeem weenu wejumu. Malkas un leetas-fohkus kas no eerahdita mefcha warr nemt, zil waijaga, bet par to tam muifchä it waffarä 5 kub. affis malkas jaiszehet un nahfofchä zetta laikä janowedd woi us dampfudmallahm woi us brandwihna bruhfcha, jeb us muifchu.

(Kas te nu warr sinnaht, kahdas tahs plawas, fur feenu dabbu, fur ta malka nemmama un zil tahlu ta jawedd? Wifs kas naw kontraktē peeminnehts un tomehr to waijadseja fskaidri sinnaht)

4) Par palihgu klausibu semneekem jadohd klauscha ifgaddä 50 sirgu un 25 kahju deenas. Zitta dalka no schahs klausibas tiks bruhfeta us to, atweeglinahst tohs darbus, kas wiffeem jastrahda. Preefch kufchanas muifchä dohs kullamo mafchihni un labbiba naw tahlak jawedd, ka lihdi fchetti, dampfudmallahm woi lihdi bruhfim.

(Tē nu klausibas nahl preefchä, kas pee mums jau fenn aismirfchas. — Bet lai nu laudis wiffai nefabihstohs no teem darbeem un lai teem azzis nepaliftu gaischas, tad atkal prett to barrotu wehrst, kas teem kungam jadohd, teem rahda pretti trefnu deffu un ta nu buhs schahda.)

5) Dšimtkungs apnemmahs pa teem 20 kontraktēs gaddeem tohs waijadfigus rekrufchus pats doht un no teem peenahlfufcheem kaudim nenemt. (Kalabb tad winsch pamafinahs fawus dšimtus kalpus? Kas tak wiinnam pašcham buhtu par fshadi ween.) Wiffas frohna un draudses nodohfchanas arri winsch pats malkafchoht. (Sinnams, winsch jau weens arri buhs kas fainneeks par wiffu, kam kas labbums nahl rohla un tee zitti wiffi wiinna kalpi un klausitaji, kam jau til dautš nebhst, lä to wiffu nomafchahst.) Winsch arri buhschoht tohs draudses zettus taifst. Weenu mahzitaja un fshohlas doht weetu un weenu pahterufkattifchanas (tä lä mehš to prohtam) wo iluhgchanas-nam-

mu. (Kad kas buhs un lä, kas fskaidri naw isfazzihst un tadeht naw ihli faprohtams.)

Bet te nu arri tuhlin pahtaga nahl paffat, prohti tä:

6) Wiffeem kaudihm waijaga bes pretti-runnafchanas paffaufst dšimtkunga pawehleschanahm, to kas zur fawu weeneefu klausibas darrifchanas teem pawehlesch. Schjamä, plaujämä un fuffamä-lalkä waijaga no ta pawehleschanas luhgt. Neweenam naw brihw darba laikä preefch fweefcheem zilweleem kahdu darbu strahdabt un neweenam arri naw brihw jeb kahdä laikä no muifchas gruntes atstahtees.

(Woi wehl ftiyrati un zeetati warr pawehleht dšimtkaudihm, lä schē pawehl Kursesmme brihwkudihm? Rentes-deweis te ar weenumehr nofaujahs par dšimtkungu un rentineekus fahz tiklai par semneekem, — fskaidri täpat, lä pee mums darrija dšimtlaitös. — At prahtigi brihwee Kursesmeeki, lä jums kas prahtä nahst, fawu dahrgu brihwibu pahrdohht par lehzu wirrumu? Zuhg gribbat par kalpeem un lä par wehrgeem dšihwoht — wiffmasaf 20 gaddus zauri! Ja taggad negribbat apdohmahst un muhfu pamahzifchanu klausibt, tad pehzal wairä newarrestim Zums palihdfehst. Wehl tai kontraktē lassams tä:)

7) Pahrraktifchanas papihri tiks jau preefch kontraktēs noflehghchanas fagahdati un pahrraktifchanu par fawu malku apgahdahs dšimtkunga weeneeks pats. Pa to pahrraktifchanas laiku usnemmahs preefch wiffeem teem kaudihm dšimtkungs pats wiffas malkafchanas, galwasnaudu, un magafihnes berres nomafchahst. Zetta-naudu un pahritikku, kas teem kaudihm waijaga no Kursesmme lihdi Beresniku, to dšimtkungs dohs. Mifchni-Nowgorodas pilfsehtä katrai familijai waijag sirgu ar wiffu aishuhgu, no 30 rub. wehrtibä, par fawu malku pirkt, lai warretu tuhlin pee darba bruhfehst.

Deefgan! til to wehl peeminnefm, ka beidsobt kas irr fazzihst, ka wiffas pee buhwefchanas waijadfigas leetas dabhufoht pa welti, bet lihdi plaujamaam laikam waijagohht mahjai gattawai buht.

No wiffa ta, kas tai kontraktē lassams, fskaidri warr redfehst, ka tee kaudis tiklai par kalpeem derreti. Kreemu semmē arr dšimtkubfchana irr nozelta, tadeht kungs laikam newarredams eerastees bes tahdeem kalpeem, malkafkerneeku atfuhitjis us Kursesmme, un kas te Deewamifchehl irr at-raddis deefgan tahdus, kas wiinna malkafcherei veefohschahs. Saprohtams, ka tee tahdi kautini, kas to ween dohna, ka jo tahlak, jo labbata ta semme, un tä te ween, fur wiinni dšihwo, effohht ta flittaka weeta wiffä pafaulē. Wiinni nebhst neisprassa un neismelle, kahda fsharpiba fsharp Kursesmme un Simbirskas guberniju, bet tizz un zerre, ka tur effohht ta kahrota filta semme, fur peens un meddus teff, — bet nšinnu wis, ka tur daschä seemä falst jo nihnaki nekä pee mums.

Pe mums klausiba pawiffam irr nozelta, wiffur gohdiga rentes-buhfchana eetaifsta un jo deenas jo wairal fainneeki nopehst fawas gruntes par dšimtahm un paleel gruntineeki tä, ka warr zerreht, ka ar laiku wiffi palifs gruntineeki. Bet kahdu tad labbaku laimi schē aishahjeji gribb panahst Kreemu semmē? Ta kontrakte jau fskaidri to israhda, ka wiinni aiseet par kalpeem. Kai newarretu kaudis tur nogahjufchi un wiffu to gaischah' eeraudfju-fchi, us weetas atpaffat greeftees, tuhlin tohs jau gribb us turren pahrraktifst un tohs eelitt tahdäs fpihlēs, ka wairä newarr grohstees. Jau kas teem par grehtu, kad tee pahr rohbeschu gribb fur pahreet. Un tad wehl, kad apfhattam to, fo wiinni par fawu darbu dabbu, tad jau warr nomannihst, ka teem fehst warr truhfums pee-eet; truhfuma laikä, sinnams, kungs palihdfehst, bet kalpi tad krittihs tahdös parraddös, ka laikam behrnu behrni newarrehš walfä tilt. Scheitan pee mums, kad weens mah-

jaš usnemt, dabbu gattawas ehtas, apsehtas drumas, bet tur wišs wehl jašagahda pascheem, — teem sawa jauna dšihwe tuhlin ja-eešah ar parradeem un — parrads naw brahlis.

Tadeht newarram un newarram isbrihnotees un šaprašt, kas tohs kantinus tā apstulbojis, ka tee warrejuschī tah-dai aizinaschanai paklausht. Kursenneeki, kas mehds tseedah: „Kursenne mihka, Deewa semmiti,“ ic. un. „Kursenne mihka, maishes semmiti“ ic. tā tee warr aistah sawu mihku maishes semmi, kur teem wišs sinnamš un pašihstams un kur lihds šchim neweens tiks zilwets naw bohja gah-jis, — ka tee us mehju warr aiseet tur, kur teem wišs nepasihstams ween! Deesgan, kam aušs dširdeht, tas lai dšird!

Kursenneeki un wišsa mihka Latweešhu tauta, kas wehl ešat sawa dšintene, un kam arri tahdas willinaschanas aušs škann nesperreet neweenu šohli ahrā, pirms wišsu gruntigi ešat pahraudšijuschī un atšinnuschī, kas Šuhšu laimei derrigs.

Usaizinaschana.

Tē Mihgā irr eezehlušehs jauna beedriba, kas nosau-zahs „Beedriba prett ubbagoschann.“ Šchi beedriba us-aižina wišsus Mihgās pilšehstas eedšihwotajus, lai šchai beedribai peestahjabs un palihgā nahf. Tiklai tad ween, kad papilnam beedru šchai beedribai peestahjees, ta war-rehs sawu darbu ihsti eefahht un isdarriht, — lihds šchim tai tiklai irr tahs beedribas wahrds ween. Tapehz, lai šchis darbs warretu labbi isdohtees, f bahs beedribas preešch-neeki usaizina katru zilwetu, kam šrds ruhp pah tuwata labllahschanohs un kas pats sawu meeru un drohschibu mihle, lai bes laweschanahs par beedru peeteizahs. Šf katris, kas šchai beedribai peestahjabs, apnemmahs neween itt neweenam ubbagam dahwanas doht, bet arri, kas špehi, pee beedribas darrischanaht us daschadu wišsi peepalih-dseht, prehti:

1) kad par gaddu woi mehnefi eemafsa dahwanu, kas warrbuht tik leela, tā ikkatris špehi doht, jeb lihdsigu tahm dahwanahm, tā tas itgadēds nabbageem dewis. Tahdi, kas tik apnemmahs dahwanas doht un pašchi pee beedribas darbeem nespehi palihdseht, teef nosaukti par „ihpascheem beedreem“;

2) kad ar preešchneeku šinnu apnemmahs, woi weene pats, jeb ar žitteem kolyā par weenu jeb wairak ubba-geem gahdaht, tas irr: pehz sawas eefehschanaš pee wišsu garrigas un meefigas labllahschanaš strahdaht, un

3) ka apnemmahs dahwanu jeb minnetu gadda mafsu pašneegdams arri beedribas ubbagus tai majakā aprinkfi pahraudšiht un wišsa wišsu dšihwoschana tohs uskattihht tik tahf, žif beedribas špehs warrehs teem palihdseht un zaur to tohs no ubbagoschanaš pašargahht.

Šchahs irr tahs trihs fahrtas, zaur to beedru pee-palihdsechana pee beedribas darboschanaht irr šchirta un eedallita; tadeht nu, lai katris tuhlin warretu parahdiht, to wiafeh nodohmajis, irr preešch wahrdu eeratšischanaš driktetas lappas, ar apšihmeteem strehkeem, atrohdamas pee ikkatra beedribas preešchneeka, kam wahrds tē appahschā raskihts. Tahdas lappas jeb rufki ar kahdu preešch-neeka wahrdu parahstiti, atrohdahs pee wišseem Mihgās pilšehstas mahžitajeem un grahmatu bohēds. Šchahdus rufkus nupat šchinnis deenas arri deenesiwihri peenes klahht mahjās, kur katris sawu wahrdu war cerastihht.

Širšnigi wehlamees, ka lai šepce rufki pilditohs ar tahdeem wahrdeem, kas ihpaschi ohtā un trefchā strehki isteiktu apnemschanahs gribb isdarriht; jo tad zerram, ka tas darbs, — kas gan ikreis nebuhs weeglis — arri pil-nigus auglus neffis. — Arri to wehlamees, ka tahda pee-stahschanahs drihš notiftu; jo lai gan taggadejs brihdīs

jau speešch to darbu eefahht, tomehr šchi beedriba newarr agrat to darriht, ka ween tad, kad ta rebsehs, kad tai jau tahds špehs, zaur to wišsas darbi warr selt un augfotees.

G. J. Komprecht, pilšehstas habrinu nammā. G. Boetticher, šchuhau-eelā Nr. 4. Th. Wenrich, juhku-eelā Nr. 11. G. Keuchel, palejas-eelā Nr. 8. G. Sommer, leelā fuhrmannu-eelā Nr. 11. M. Dietrich, Ahr-rihgā, leelā kalei-eelā Nr. 35. R. Thompson, Tohna kalnā, Schmidta eljes-fabriki. W. Münderl, leelā Alek-sander-eelā Nr. 48. P. A. Matarow, tohp-eelā Nr. 21. Kamarin, kungu-eelā Nr. 1. G. Herweg, P. Ahr-rihgā, jaunā basnij-eelā Nr. 24. N. Dobbert, leelā Alek-sander-eelā Nr. 96. Alfred Hillner, leelā pils eelā, Dohmas basnijas nammā. A. G. v. Villebois, Nikolai-eelā Nr. 5. A. Bergengrün, kantori, blattam muitas nammam, pretti Dohmas basnijai. J. Stegmann, fehninu-eelā Nr. 45.

Kristihšs gohda-wihrs un nabbags Schihduls.

Šestā Merz-deenā f. g. man isdewahs wakkarā pulksten peežōs no Mihgās par dšelles-žekku us Džgeru brantt. Trefchās klafes wahgōs eefahpis, atraddu jau wišsus bentus zilwetu pilnus. Trefchā benki no mannis bij ap-sehdees tahds Latweetis — tad laikam tof kristitu kauschu fahrtā! — un pretim nabbags Schihduls. Latweetim rohtā bij welkamas vlehšchinas, to nupat Mihgā nopirjis, — un laikam par tahm bij wallodas fazehlušehs, kad man gaddijahs tannis pašchōs wahgōs eefahht. Kad abbi ditti žeti farunnajahs, arri es dabuju wišsu wahrduš sadširdeht. Tohs pašchus gribbu žums mihkeem lassita-jeem preešchā list; spreeschat, kurfch par teem abbeem Deewu bihstahs, — woi kristihšs gohda-Latweetis, woi nabbags wišseem kaudim par apšmeeklu buhdams Schih-dulihšs? —

Tahs plehšchinas bij usgreesufchās winneem dohmas un wallodu us Dahwidu. „Kad šchinnis laikōs Dahwidš tahds buhtu“ — tā fazzija kristihšs Latweetis — „kad wišsu turretu par pirmo blehdi; wiafeh šinnaja pee mei-tahm eet un ar Urias seewu šmulki klaweeru špehst.“ — Šrds man apstahjabs, — affinis schahwahs azzis. Bet Schihduls galwu frattidams atbildeja: „ja šchinnis laikōs tahdu Dahwidu buhtu, tad badda-laiti Latweešchus ne-speestu!“

Mafchine šwilverja, — žittus wahrduš wairš nedšir-deju. Gan! — Dahw'da 32 dšefma: Šwehtigs irr tas, kam tahs pahrlahschanaš irr peedohtas, kam tee grehki irr aisklahiti. Gohda-wihrs, kur juhšu pahrlahschanaš, juhšu grehki? Woi juhšu blehdiba jau aisklahita, woi weenumehr wehl atklahita? Bet mihlee Latweešchi, noklausaitees šmalki, to nabbags Schihduls šinn! —

Palihga-mahz. C. Walter.

Atbildes.

J. P. . . g. Ar tahdu pahrlahschānu jeb — mehšichānu nelo labba wiašdaristim, jo wišsur Latweešchi tā nedarra; kas tā darra, tee tik pūštohta ležeti, fahdus tē Mihgā beesi fateef. Tadeht juhšu raskis paliks neweemts. Neweemtet to par launu!

M. J. Rapehz sawu pilnu wahrdu n-essat peeratšijuschī un kur juhšs dšihwejat?

A. D. Lihds šchim wehl ne-esmu newarejis juhšu rasktu usnemt.

M. J. . . f. um. Pahf šho slohtu wehl no žita raski taja ar šinnā peesuhhita, bet lihds šchim wehl nebij ruhmes. Us preešchu!

M. L. pp. Žums atbildešdu zaur ihpascheem raskteem.

J. W. h. U-nemšhu — drūžiu ween pagatoat. Wišsus laipnigus raskitajus, kuru raski Mahjas weesi lihds šchim wehl naw bijuschī lassam, mihli luhofu, pazeestees, jo wišsi tiks gaismā laisti, tiklo pašpehchu. A. v.

No žensures atwehlehšs.

Mihgā, 21. Merz 1869

Atbildešams redaktehšs A. Leitan.

Sluddinafchanas.

Jaunus meitenis, kurus skolās jeb zitu mācītājam bebt grīb us pilsētu dobt, apfohlās par leholo tingu sawā rūmē, ešchānā un ušlāttifchānā nemi

C. S. Vagenhoff,

Behstis, patle sawā mohā, netašt no Kreeru basnijas.

Scheewaldas-muischā Kursemē, Behlabstātes tuumā, teel labš kallejs mellehts, lam ari ja-apnemahs par trohofineetu buht. Turpat ari waijag semiju dahsneela, lam turklābt ari par mēschā-fargu waijag buht. Scho weetu debi libš Turgeem jameldahs pee muischāo waldischānās.

Usaizinafchana preefch lahdeem, kas zittur dšhwes weetu grīb usnemt.

Minskas gubernija, ne tablu no tās apzeintātas pišfehāts Bobruiski, muischās lungs baron A. G. von Wrangel, iserente sawā muischā, to Rudobella fauz, 2000 puhrū weetas gattawās apfrahdataš femmes pa 1 1/2 rub. par puhrū weetu. Škaidrakas sinnas isodoh tas fohpmanna lungs G. A. Herrmann, Agelstalnā wina pašā nammā, Dinaminds-eelā № 133.

Zaur ischeem raksteem teel sinnamē darrihts, ka tas schinnis lappās is-sluddinahts un us 25tu April f. g. noliktis firgu-tirgus Kamtawas muischā netiks wišs turrehts, jo ta peeminnetā sinna tikai zaur labdu missefchānu tiffufe iselajša.

Krohna Preeful muischā tas firgu-tirgus schinni gaddā tiks turrehts 22tra April deenā.

Weens krohgs ar imehdi, femmi un plawu Kalna-zeemu lezejla mallā teel iserentehts no Turgeem schinni gaddā. Škaidrakas sinnas isodohs Beberbeel-muischā.

Tas pee Serfull muischās peederihs Walpel krohgs, pee Behsterburgas lezejla, taps no Turgeem f. g. uo renti dohts. Klābtakas sinnas pee muischās waldischānās, woi pee J. Müller, māsajā smehtes-eelā № 2, Rihgā.

Turqumuischās krohgs, itt tuwu pee BehAm, irr no 23. April f. g. us renti isodohams. Us labbakām eemēschanānu warr ne tik ween zaur to zerreht, ka pišfehāta gluschi tuwu, bet ihpāschī tadeht, ka krohgam blāfšus tas jaunajs kafsarmis usubuhwehts.

Pahrdohiti jeb iserenteti teel:

- 1) weena dšinta muischā Rihgas kreisē lahdu 2 arlu leelumā!
  - 2) ta ne tahl no Aleksander-mahrtēem ischoffejas mallā stahwedama, ar to landpolizeišas Nr. 97 apfshmeta muischāna „Mongreph“, pee kuras 107 puhrweetas dahsfa, ižruma, plawas- un gannibās-femme peederr;
  - 3) ta us Grāhwesmuischās grūnti stahwedama, ar Nr. 46 apfshmeta leela dšihwojama ehla, kura dāubš gaduo par sīdā-fawriku tilka bruhketa, libš ar ešrebeg, zittahm peederribahm un 4100 kwadrāht affis lelu grūnto-plāzzi; atstattu stahwedama fchi ehla ihpāschī derriga preefch amatneeku- jeb zittas fabrikas-eristefchānās; un
  - 4) ta schaipus Altonowas pašā Jelgawās dšesuzjella-mallā stahwedama ar Nr. 115 apfshmeta, zittlahrejei von Schömadera mu schina, kur diwās schirštas dšihwojamas weetas libš ar zittahm peederribahm, tā kā weens leelš dahsfa. Turwatas sinnas isodohs
- 1 konsulent-lungs J. C. Vietrose. leelā Smilšchū-eelā Nr. 115.

Nr. 19.

Labas lahpostu sehllas un zittas fakau sehllas par lehtu malsu warr dabuhst us daugawas-tirgus pee sehllu-galda № 19.

Štipru darba-firgu pahrdohd N. Stabusch, Lānka fabrikam pretli.

Rihgas bankas- (jeb fihlu-) beedribās kungeleja atrohnama Gelfsch-Rihgā, leelā Rihter-eelā Nr. 6. Hoffmanna nammā, kur agraf telegrāfha fantobris bija, un teel turpat katrā deenā tiffai fwehtij-mās deenās ne, wišfāo ischihš beedribās buhšchānās, sinnas un atbišes isodohāts tāis pušdeenas-stundās no pul sien 11teem libš 2weem.

Pahrdohd 5 mahjas,

katrai mahjai pa 38 puhrū weelāhm mēllas aramas femmes, 50 puhrweetas plawās, 32 puhrweetas gannektu, pawiffam 120 puhrweetas femmes. Lauki apfahri mahjahm. Preefch teem, lam wairat grūntes-weetas patiktohs pirt, derrehs par sinu, ka 3 mahjas weenā weelā, un 2 ohrtā weelā ar laukēem fohpā stahm. Kahrtas gattawās. Turwatas sinnas isodoh Lutera mah-jitājs Dis ton eelšā Savenarij, 3 juhdjes no Schagareem jeb pašā muischā Daubischli 6 weistes no Weefschneem un 3 juhdjes no Disch-esseres.

Wilkainas aushamas dšihjas no 50 kap. par mahrzitū eefahloht un dahigalās, tā kā ari willu pahrdohd

L. Lindau.

Marshall-eelā Nr. 2.

Mahju ischī ar ešrebegi un leelu gabbalu kartuppela femmes warr ais Daugawas appafsch rohftas pielt un pahr to tās tuwatas sinnas dabuhst Ernst Plates f. drifku-nammā pee Behtera basnijas.

Auglēm kungeem un zitteem zeenijameem pirzeem ischē pofemmigi daru sinnamu, ka pee mannim ahrjemmes arki no dahmadahm joritehm un leeluma gattawi dabuhjami, tāpat tohs ari us pastellefchānu no lākamās dšesjes jeb no ischug-guna ishā laikā pagattawofschū, freetm darbu un lehtu zennu apfohlidams. Apstelleschānās luhdju mannim peesuh. ist us Derpel-Mehmeles muischū. Jelgawās leelzeela mallā, 1 wersti no Bauklas.

Wiffseem mihleem draugēem peedahwaju par wifsehtāto zennu wifslabbatahs sehllas, ar turrahm pašā warr willu pehrweht, tā:

Sarlanu, eefarkānu, karmosin, wiolettū sil-ganu, wiolettū eefarkānu, silu, pellesku, krahnu, mēllu, saku un gaisch-sillu pehrwi, firschu indigo, pilku-pehrwi, siluma-sahles, saku wirtiolu (mel-luma-sahles); des tam weht it ihpāschī firschu Dlandeeschū peenu- un lohpu-pulweri pruffakapulweri, blāfšā-ubdeni, wifšadās lohpu-pehrwes, fohpal- un mehleses-laku, terpentinu, ehju preefch lohpeem, salšerit, breeschā-ehju (saula-beggutu), borakfu, kohlalki, soda, salpeteri, matta-ehju un t. pr.

Willum Wetterich,

bohdes wahrds: A. un B. Wetterich, pee Behtera basnijas.

Behrwes, petrolejumu un bairribu preefch māsēem nespēhzigēem behrueem no dakteru beedribās par labbu atšihā, peedahwa

Alfred Busch (Hach)

apteeku- un pehrwju-pretzu bohde netašt no rāhtufchā.

Labus ahrjemmes kartupelus, tapeh, ka drish grīb ispahrdohd, warr dabuhst par 1 rub. 40 kap. puhrū, Kalku- un Schluhnu- eelu stuhri Nr. 13.

Leelā Rehnis-eelā Nr. 11 pahrdohd labbas sortes kartupelus 1 rub. 30 kap. par puhrū.

Winkermann-muischā, Miskraulles b. braudfē, katrā laikā warr dabuhst dšehstus un nedsehtus kalkus.

C. Minuth lungs, schleser meisers, darra sinnamu, ka winna fabrika warr dabuhst tadus naudas skapjus, kas uggūni nēfadedg un fo sagli newarē ušlauft, no 125 libš 400 rubt. gabbalā. Par štipru un labbu darbu teel galwohts. Schee skapij jau dau-dseem tigus gaddus pašihstami un par labbeem atrāsti. Fabrikis atrohdamš Behsterburgas Ahrihgā, jaunajā Basniz-eelā Nr. 30, netašt no Gertrud basnijas.

Fatcha taitstas marmora kappā sīhmes no

C. Sack,

teel peedahwatas Behsterburgas Ahrihgā, leelā Aleksander-eelā № 9, kur pehž patifschānās ismel-letees warr: no marmor-akmena us dahschānu wifst ischāfhtas kappā-sīhmes no 3 rubt. libš 20 rubt. gabbalā, kappā-krūstus no balta pateesā Kaccarn marmora no 10 rub. libš 100 rub. un krūstus no granist-akmena no 20 r. libš 125 r. gabbalā.

Naudas-papihrus, kas labbas rentes nēst, pehrf un pahrdohd pehž katrā laikā wehrtibas

C. S. Salzmann,

Rihgā, Londones trahtēeri, Kalku-eelā.

Preefch lohpu-bairribas

teel peedahwati firschi linnufshllas ešas-raufschī un rāppraufschī (Mappluchen), tā kā ari linnufshllu ešas- un rāppraufschū-mitti, to jaw senn par labbeem pašihst

Wm. Hartmann.

Lohrnakalna ešas-fabrika, us wezzo Jelgawās leelzeela jaunajs Nr. Kantohtis Gelfsch-Rihgā pašā nammā leelā Zumpraweelā jaunajs Nr. 9 netašt no rāhtufchā.

Labus kaltehtus rudjus

pahrdohd A. G. Sengbusch un beedra, 2 prettim rāhtufsim, leelā Zumpraw-eelā № 1. Ziegerklee (Melilotus) preefch pateesigu Schwei-zeefschū jallo seeru peedahwa S. Gocqguiner, 1 stūntes- un aneles-dahsneels Rihgā, Kohp-eelā Nr. 5.

Firschās un rirkigas lahpostu-, burlānu-, beeschū-, jiggorinu- un pehršpiles-fehllas, firmus, puppas u. c. tā kā ari pulku-sehllas pahrdohd par lehtu zennu dahsneels Kahl Baer, Rihgā Ahgelstalnā, leelā Lehgereelā Nr. 44, zittlahrejei Fricijas muischānā.

Itt teizamū pateesnu Riachtas-tehju, tā:

familhijas-tehju pa 100, 120, 140, 160, 180, 200, 220 un 240 kap. mahrzinā pufku-tehju pa 200, 250, 280, 300, 330, 380, 400, 450, 500 kap. mahr., zulfuru: raffinadu ar papirū pa 19, 18 1/2 un 18 kap. mahr., zulfuru: raffinadu bes papirū pa 20, 19 1/2 un 19 kap. mahr., smitšchū zulfuru pa 17 kap. mahrzinā, kappiju pa 38, 36, 32, 28 un 22 kap. mahr. Wāstlawas tehjas zwihbalas pa 15 un 20 kap. mahr., peedahwa

Wassily Perlow un dehtli.

(Māstlawas tehju-magāfihne, Kohp-eelā Nr. 2)

Winnā pirmdeenā preefch pušdeenas pa zellu no Kungu-eelās libš Pils-eelāi eijohi leščān-grahmatina ar 35 rub. f. appafsch dahschadeem nummureem pasuobuse. Gohdigam atradējam pehž liffumeem peenāškama pateizibas-alga Deeters lunga bohde Kohp-eelā tiks dohta.

Burwe.

(Stat. Nr. 7.)

Walburgas mahjä meera gan nebij, tomehr wijs kluffu. Mahtes firds patte sewi pahwarreja, un Surram luhdscht Walburga fazzija:

„Darri kà finni. Prezzejees, kad newarri bes Annas dšibwoht. Leegt wairs neleedsu; gribbu Lewi wehl swehtigt — Lewi mannu dehlu un Tawus behrnus mihleht, tapehz ka tee Tawi. Bet Anna lai manna dšibwê nenahlt, ne bruchte, ne Tawa seewa buhdama. Altstabschu scho mahju, kas Lew jau tiklab kà peederr. Bet schinni mahjä Lewis ne kad ne = apmekleschu, kamehr Anna tur buhs, jo ta irr Mahrtina meita. Sa kahdureis manni redseht gribbi, tad Lew pee mannis janahlt, un es sinnu, ka Tu nahlti. Nedohma, ka mans prahts kaut kà grohstfees; skatt, es leeku sawu rohku us swehtas bihbeles un swehreju pee Deewa gohda krehfla, ka tas ne kad nenotiks!“

„Maht, maht, ko Subs darreet!“ tà Surris eesauzahs.

„Dusmigä prahtà ne kad nebuhs swehrecht; Subs eenaida deht swehreet. Wai Subs to warreet sinnaht, ka muhscham eenaida palikfeet un pehzak labbal pee dehla nenahltfeet? Zums tas pehzak lohti schehl buhs, ka effect apswehrejuschees.“

Walburga zeeta kluffu, un Surris aisgahja; jo winnam schobrihd weentuliba bij waijadšiga: prahti tam pa wissam bij fajukkuschi. Staigadams winsch arri apraudšija sawu zittreisejo weeinu, fur behrnu deenas ar Annu daudskahrt uppmallà sehdeja. Leeli lohki ap scho plazzi auga, kas sarrus zits zaur zittu laida, ka ne leetus zauri netezzeja. Tè winsch lihds tumscham walfkaram gaidija, bet Anna nenahza. Jau gribbeja eet prohjam, tè us reis kahdu kluffu balši dširdeja sauzam: „Wai Tu tè effi?“ Tumsch bij, kà ne rohkas preeksch azzim redseht newarreja.

„Annin, wai atnahzi?“ Surris dehwahs us to puffi, fur balšs nahza, un nebij ilgi, tad arri meiteni rohkas turreja un to pee kluhtim speeda. Bet Anna winnam no rohkahm isgreesahs.

„Wehl ne!“ tà winna fazzija, „man pa preekschu firds ja = apmeerine, jo wehl nesinnu, wai tas pareisi, ka Lewi usmekleju!“

Pee semmes nomettusees Anna sawu firdi preeksch wissu augstaka ismekleja. Surris brihnedamees winnu usluhkoja. Kad Anna peezehlabs, tad balšs tai bij drohsch.

„Es esmu pareisi darrijuse,“ tà Anna wallodu usnehma, „swehtà luhgschanà firds man apmeerinajahs. Bet Tu gan wehl nesinni kas notizzis. Tawa mahte bij pee mums . . .“

„To sinnu gan,“ tà Surris atbildeja. „Al Tu nabbadsite, ko Tu iszeeti! Bet es tal sinnaju, ka Tu nahlti, lai Lewi wai ar kehdehm peesectu.“

„Mihkals Surri, es tomehr schaubijohs, wai nahlt, wai ne. Tehws draudeja, mahte luhdša. Ko nu darriht? Kam klauscht? Jau walfars mettahs, un man prahtà schahwahs: Surris jau gaida! Nu newarreju wairs noturretees, manni kà speedin speeda, lai schurpu nahloht. Tè nu esmu Tawa lihds pat nahwei un ne kas wirs semmes muhs wairs newarr schkirt!“

Kad nu deesgan bij isrunnajušchees, tad Surris Annu us mahjahm pawaddija. Wehl winni ween reis gahrđi nobutschojahs un apnehmahs, riht walfkar atkal wezzà weeta fatiktees. Surris gahja us mahjahm; bet Anna sauza winnu wehl atpalkat. Surris nahza.

„Es newarru durwu attaischt,“ tà Anna bailodamees fazzija. „Aiseedama tik drufzin peeweheuru ween; durwis tal nebuhs aischautas.“

Surris arri sawu spehku isprohwejis fazzija:

„Durwis aischautas!“

„Ko nu darrišchu.“ Anna drebbedama eesauzahs.

Surris gahja ap to ehlu un prohweja pee ohtrahm durwim — zeeti! Atpalkat atnahzis winsch kaut ko baltu us benka pamannija; winsch rahdija to balto knuppiti Annai. Winna to redsedama palikka bahla.

„Annin, mihta Annin, kas Lew kait?“

„Nepraffi wairs dauds. Tehws teiza, kad es wehl weenu wahrdu ar Lewi runnaschoht, tad man schi mahjä wairs ruhmes ne-effoht.“

Surris arri fabihjahs, jo winsch fapratte, kas notizzis. Winsch schà un tà pahrdohmaja, bet padohma ne kahda ne-atrabda. Anna wehl us fleel-schua sehdeja un raudaja. Winna heidscht fazzija: „Gesim!“ un nehma Surri ais rohkas; winsch drehbu knuppiti nehma lihds.

„Warreju wehletees, pee wezzakeem jeb pee Lewis palikt,“ Anna fazzija. „paliktu nu pee Lewis. Wezzakeem newarru far taunu nemt, ka winni manni atstumj.“

„Us kurreen nu?“ Surris prassija. „Al kaut manna mahte nebuhtu noswehrejusesees. Bet kà taggad tahs leetas stahw, tad winnai prahts jalohka! Nahz man lihds.“

Anna gahja winnam lihds; buhtu arri gahjuse zaur wissu pasauli lihds un neprassitu wis, fur?

Walburga wehl bij nomohdà. Winnai wiss schahs deenas ruhktums wehl firdi speeda. Tà ar sawahm firdsahpehm kaujotees isdširda dehlu pee durwim klappejoht.

Winsch Annu kahdus fohkus tahlu atstahja, jo gan labbi sinnaja, ka mahte to weesi labpraht ne-usnems, lai nu Anna ta sribdina nedširdetu, tapehz winna atstattu palikka.

Durwis atwehrahs.

„Surri, wai Tu effi? Tu wehlu nahz mahjäs;“ tà Surri usrunnaja un sauza, lai nahloht eesfchà.

„Man jau wehl weens libdft, memmia.“ Jurris garri wilfdams fazzija un pabriffa kà mahtei to leetu labba warretu eeteilt.

„Was tas tahds irr par wihru, kas Lew libdft? Warr buht kahds labs draugs no augstas ffolhas, kas nakts mahju melle? Lai buhtu kas buhdams, Lewis deht winnu usnemfchu un pazeenifchu kà warredama. Kapehz taws draugs nenahf eefchà?“

„Klaufatees, memm, un es Suhš luhdsu, palee-zeet meerigi. Suhš wehl nesinneet, ka Mahrtinfch draubejis Annu probjam dšht, kad winna weenu wahrdu ar manni runnatu.“

„Ne weena wahrda no tam!“ Walburga eefauzahs. „Lami wahrdi man tif jauki ffann, it ka no engeta muttes nahktu, bet kad no Annas fahzi runnahf, tad tee paleef par deggofchahm bultahm. Mettifim jel nakti meeru, jo deenu jau deefgan ftrihdejamees. Es jau Lew wafku kahwu un tif daudf, kà patte to ne maf nedohmaju. Tu jau no winnas warri runnahf zil ween gribbi, bet tif fcho-deen ne. Ja manni mihtu turri, tad leezees meerà. Ar tahdahm dohmahm man wehl ja-apeetahs, ta-deht laika wajaga! Bet nahz nu eefchà libdft famu beedri.“

„Klaufatees jel wiffu, memmia. Annas mihle-ftiba bij ftipraka, nekà tehwa pawehlefchana. Winna tehwan neklaufija, tapehz tehws to padfinnis un durwis aifflahdsis, meitene fchonakt bes pajumta. Memm,“ tà Jurris luhgdams fazzija, „winna ahra gaida!“

„Winna — winna gaida! Newedd winnas eefchà! — No Deewa puffes newedd! Wai gribbi manni ahprahftigu redseht? Newedd winnas eefchà, es winnas newarru redseht!“

„Memm, winna bes pajumta. No kurra laika tad muhsu mahja preefch nabbdafineem aifflahgta? Winna bes pajumta mannis deht, memmia, apdoh-majeet jel fo darreet!“

Ar weenu rohku Walburga Surri apfampa gribbedama to iftabà eeweft un ar ohtru rahdija, lai Anna probjam eimohf.

„Nahz, nahz eefchà! Newarru, wifš par welfti, nahz!“

Anna peenahza tuwal ar pazeltahm rohlahm.

„Eij iftabà,“ tà winna us Surra fazzija, „eij, klaufi mahtei! Redfu, ka fohti apgrehfojufees prett faweem wezzafeem un pret Lawu mahti, tapehz man arri fmagga lahftu nafta janefs. Nedarri, Surri, tà kà es darrijufe, jo us manneem zeffeem irr pohfts. Es eefchu probjam, un kad arri wiffas durwis preefch mannim buhtu aifflahgtaf, tad tomehr Deews manni ufurrehs, bet par fliftumu negribbu neweenam buht, neweenam nebuhs mannis deht fchehlotees. Dfihwo weffels, Surri, dšihwo weffels!“

Nu winna ahtri apgreefahs un taifijahs eet.

Surris no mahtes rohlahm israhwahs un fteidsahs

Annai paffat, fanehma winnu ais rohlahm un ffattijahs luhgdamees us Walburgu:

„Memma, winnai pohftà ja-eet! Pallaufi muhs abbus, memmia!“

„Ne us kahdu wifš newarru!“

„Nahf, mehš newarram fchirtees! Wai dohma-jeet, ka winnu atftahf warru, kad winna mannis deht no mahjahm isdšihfà? Memmia, laideet Annu eefchà!“

„Deews mans leezeneefs, ka newarru!“

„Suhš libdft ar Annu manni arr atftumjeet.“

„Es efmu nofwehrejufees, tadeht newarru. Lab-bahf nemm man dšihwibu, bet to nepagebri. Tu warri tè fmilffteht libdft pastarai deenai, zittad' es newarru.“

„Newarreet? Rabbi! Ar Deewu, memmia, dšihwojeet weffeli!“

Nu winfch Annu, pufš nogihbuschu, nehma pee rohfas un behga abbi probjam. Walburga paliffa us fleefchana gulloht, it kà buhtu nohft.

Abbi fteidsahs probjahm, nesinnadami, us kurreent.

Jurris pa preefchu wallodu usnehma un probweja Annu meerinahf.

„Dohdees nu meerà, Annia,“ Jurris fazzija, „tà jau dšihwibas laika ar ween noteef; wezza draudfiba teef nihzinata, jauna taifahs! Wai nu fchahdas leetas ar warru, jeb pamafam noteef, tas weenalga. Mehš nu weeni pafchi Deewa plattà pafaulè. Paldes Deewam, ka ftrihdinfch nu pagallam; zitteem ilgus gaddus jazihnahs. Uftizzeefimees pafchi famam fpehklam; us kaut kahdu wifš tomehr mehš glahhimees.“

„Rabbi gan,“ Anna teiza,“ bet kur tad nu eefim? Pee kahda drauga, pee raddeem?“

„Pee winneem fchehlastibas maifi ehft? Ne, negribbu ne no weena pafcha zilweka fchehlastibas luhgtees!“

Jurris kahdu brihtinu apdohmajahs un tad fazzija;

„Ja Tu deefgan drohfcha, mannim libdft nahkt, es finnu weenu weetiau!“

„Lewim libdft eet? Kur Lew libdft ne-eetu?“

„Nu tad eefim. Gan buhs kalnòs augftu ja-fahpi, bet tapehz winni mums arri dohs pajumtu.“

Us kalna bij mafa buhdina, kur Surris dahju deen us jaktf buhdams nodfihwoja; tè winfch famu plinti, lohdes un pulweri mehdsja nolift, arri dahfchadi traufi preefch wahrifchanaf tur bij.

Pehz ilga publina winni tifka augfchgallà pee buhdinaf.

„Nu eefam mahjàs,“ tà Surris fazzija Annu no-butfchodams. Surris attaiifija durwis un ufkuhra ugguni, jo malfas tur deefgan bij. Anna nomet-tahs us gukfweetas, kas no feena ufstaiifita; arri willains dekkis tur bij fo apfegtees. Surris wehl nomohdà paliffa ugguni kurdams, famehr pats arri eemigga un ugguns isdšiffa.

Jurris sawâ afmena gultâ pirms usmohdabs, jo us weena afmena sehdedams un pret ohtru mug-guru atspesdamis gulleja.

(Us preefchu wehl.)

Ahrprachtigu nommâ.

(Statt. Nr. 11.)

Winsch arri teescham lehza prett direktori un es jau dohmaju, ka direktors winna naggôs effoht.

Bet paschulair' weens no teem kohpejeem wiannu fagrahba un tam rohkas zeeschi us mugguru fasehja.

Parweltsi trakkajs spahrdijahs ka tschubfska. Winsch brehz, labd, trakko. Wißs parweltsi. Nedsedams ka neko nespehji, winsch beidscht fahf waimanahf. Wianna beedri, to redsedami un dsirredami, atkaphjahs un til stipri wairs nebrehz.

„Nu Sums wehl kahdus no teem trakkeem rahdischu, kas katrs sawâ ihpaschâ kambartina eeflehgtz, taddeht ka winni par dauds traffi un nikni irr.“

Tâ fazzidams direktors durwis atflehdza. Gaischums schinni kambartina nahza no augfcheenes. Seenas bij gluschi glumjas, ka lai wahjineeks nefur newarretu peedurtees. Kalkâ tas trakkajs tuppeja, wairaf' niknam swehram, ne ka zilwekam lihdsnadamees. Ar affainahm azzim winsch us mums skattija, itt ka taisidamees mums wirsü lehft.

„Winsch sawas drehbes, sawu kressu un sawus palagus irr saplehfsis un wiffus traulus fadausjiss. Til ween ta dselles gulta winnam spihfte. Ta ween weffela palikufi. Zuhß redsat, ka ta istabina zaur dselles fehtu diwâs piffes dallita. Sa schi fehta nebuhtu preefschâ, tad winsch mums jau fenn buhtu usbruzzis. Chdeens pee garras kahrts winnam zaur fehtu teef pasneegts. Ne retti weffelas neddetas paet, kamehr kohpejs warr eedrohschinatees, pee pascha trakka ee-eet un tur notihriht.“

Tas trakkajs scheem wahrdeem bij klausijis, bet nemas nekufsteja.

Reepeschi winsch brehza: „Mellohts! Trihs reis mellobis! Tas kohpejs irr weens lohps, kas manni apmello. Bet es esmu weens nenoseedjiss jehrs, kas bes wainas te teef eeflehgtz. Kam manni nelaischat ahra? Es neweenam kaunu nedarru. — Nahfat taf tuwat', lungi! Dohdat mannim rohku. Es wiffus zilwekus mihloju, jo wiffi irr manni brakti. — Zuhdsami, laujat mannim taf Zuhßu gihmi redseht!“

„Lizzat drohschi,“ — tâ direktors mannim teiza — „winsch no muhra afmeni islausis un us to brihdi gaida, kad mums to pee galwas warr sweeft. Wianna faldi, laipnigi wahrdi mannim to falka.“

„Tawa taisniba, tu elles suns!“ tâ trakkajs brehza un wianna waigs farahwahs tâ ka krampi. — „Es tewim to rikflê mettischu!“

Tâ blaudams winsch sweeda ar afmini. Bet direktors ahtri durwis aistaisija. Afmins pee dur-

wis atfittahs. Bet tas trakkajs breefmigi trakkoja, faerrojees, ka muhs nebij trahpijis.

Tahda patti blauschana un trakkoschana arri no teem zitteem kambartineem atskanneja.

„Tâ tas eet deen' un nakt,“ — tâ direktors — „daschi wahjineeki 4 — 6 neddelas tahdâ wihse dseef, blauj un trakko. Es newarru saprast, ka winni to warr panest un iszeest. Turklahf scheem trakkeem tahds spehfs, ka daschureis 4 — 6 stipri wibri ar mohlahm weenu tahdu trakku war pahrspeht, lai gan tee trakkee mas ween guff un weffelas deenas neweenu kummosu nebauda.“

Bet nu Sums weenu itt ehrmigu wahjineeku rahdischu.“

Direktors atflehdza weena kambartina durwis. Te us grihdu sehdeja wihrs, kahdus 30 gaddus wezs, kas ka no krampja rauts wahrtijahs. Wiffi winna lohzeeki weenumehr kufsteja un galwa wairaf' reisahm stipri pee grihdas peefittahs. Winsch mauroja ka wehrjis, gan atkal kauza ka wilks. Tad mehli isbahsa is muttes un waigs winnam palikka gandrihs melns. Pa starpam bihbeles perschus skattija jeb garrigu dsesmu dsedaja. Reepeschi atkal breefmigi fahka lammahf, jaimoht un lahdeht. Muhs winsch nelikkahs nemas redseht. Beidscht winnam sweedri fahka pluhst, winsch kahdus nesaprohtamus wahrds fazzija un tad palikka meerigahfs.

Manni schauschallas pahraehma. Bet direktors katru wahjineeka kustinaschannu usmannigi wehrâ nehma un ar galwu krattija.

„Kas tad pee scha nelaimiga til lohti wehrâ nemmams?“ tâ direktoram prassiju kad aisgahjahm.

„Wai Zuhß to ne-effat usminnejschi?! Tas wihrs nau nemas traks, bet tihscham tâ isleekahs.“

„Bet kapehß tad winsch tâ darra?“

„Winsch irr weens gauschi nikns un dusmigs zilweks. Kad tehws mirra, tad mantibas pehz ar sawu weenigo mahsu fastrihdejahs un to nogallinaja. No strahpes bihdamees winsch tad islikkahs ahrprachtigs un augsta teefa winnu mannim atfuhfija, lai es par to spreeschoht, wai winsch teescham ahrprachtigs, jeb wai til ween tâ isleekahs. Winsch gan irr gudrs deefgan, winsch fewim arri leelas fahpes un mohkas padarra. Bet mannim taf jaspreesch, ka winsch nau wis ahrprachtigs.“

„Nu mums wehl tahs istabas atleef, fur tee feeweefchi irr.“

Pirmâ istabâ treschas klaffes wahjineezes ar addischanu, schubschannu, sekku lahpschannu un dascheem zitteem feeweefchu darbeem publehjahs. Kohpejas sinams bij klahf.

Weena gauschi ispuzzeta feewa, warrbuht 30 lihds 40 gaddus wezza, itt drohschi un beskaunigi us mannim skattija. Tad sawu darbu pee mallas likka, Direktoram tuwojahs un tam prassija:

„Wai schis lungs wehl nau apprezzejees?“

„Nesinnu.“

„Tad lai wiasch pehz mannim prezze, ja wianam nauda irr, wifsmasal' 10,000 rubli. Mans tehws tam nau pretti. Manna mahte noslikhufi.“

Tad wiinna eefahla danzohht un dseefminu dseedahht. „Schi nabbadsite,“ — tà direktors mannim pehzat' teiza — „preefsch weena gadda weenam wihram palikka par bruhti, kas islikhahs, ka to gauschi mihloja. Bet wiasch zittu nemihloja kà wianas nau-das kulli. Kad to no wianas bij dabbujis, tad us Ameriku aisbehdsä. No schehlabahm ta nabbadsite palikka ahrprahhtiga.“

Pa tam starpam weena wezza mahhtite pee mannim peestahjahs un manni apluhloja un pee sehohda fehra.

„Wai Deewin! tawa galwa jau kustahs! Bet wai sinni, kas riht notiks? Jau bende sawu sohbinu trinnis, tà ka spihd kà dsennams nasis. Taws kakis gan irr baltz, bet taf tiks nozirists. Në! tà affins tekk!“

Wezzite tad kahdä faktä tuppeja pee semmes un kluffi waimanaja.

„Taj nabbaga feewai bij weens weenigs behrns, weens besdeewigs puika, kurru wiinna par dauhs mihloja un luttinaja. Wiasch beidsohht palikka par laupitaju un flepfawneeku un bende wianam nozirta galwu.“

„Tur fehseh weena wahjigi isskattidama feewa, kas tikkufchi ar addatu rikhojahs un tik ween daschureis tà tà baitodamees apfahrt skattahs. Wiinna irr gohdigu wezzaku behrns un labbi tikka skohlota. Wiinna bij skaisa jaunelle un apprezzejahs ar to wihru, to mihloja. Bet tas bij weens kahrshu spehletajis un dsehrajis, kas prett feewu neklahjigi isturrejahs, pee-dsehruhshä prahhtä to lammadams un sidsams. Tahdä wihse ta fainneeziha gabja bohjä. Wihrs sehkhrahs no feewas un wehi taggad kà neletis un schuhpis apfahrt wasajahs. Zaur behdahm un raisehm feewa nonihka meefas un dwehseles pehz. — Bet es taf zerreju, kà wiinna atkal atweffelosees. Prohti wianai irr weens weenigs brahlis, to wiinna gauschi mihlo. Scho brahli, kas us Ameriku bij aisreisojis, wiinna 20 gaddus nau redsejuse. Wiasch Amerikä pee mantas tizzis un nu gribb atpakkat nahht us Ciropu. Wiasch mahfai to arri irr rakstijis. Gefahlumä wiinna par scho preeka sinu nemas nebehdaja, bet nu jau pa druffu sawa brahla fahf atminnetees un par wiinna nahfshanu preezatees. Kad wiinna brahli redsehs, tad, tà es zerreju, tas leelais preeks aisdshs to tumshu, kas taggad wianas garru apehno un wiinna tad sawu dshhwibas wakkaru ar meeru pee brahla warrehs nodshwobt.“

„Wai tur redsat to wezziti ar affu deggunu un ar mutti bes sohbeem, kas weenumehr plahpa? klaufat taf!“

„Scho tihrumu“ — tà ta wezzite plahpaja —

Triffehis un dabbujams pee bilshu un grahmatu-driffetaja Ern st Plates, Mihgä pee Pehtera-basnizas.

„par 500 rubteem esmu pirkufi, bet mans nahburgs Kristaps wianu mannim ar warru panehmis un ar fweescheem apsehjis. Lai gan wels nakti nifnas sahles starpā sehja, kas lustigi auga, tad Kristaps tomehr 130 puhrus dabbujis un par teem 200 rubtus.“

— Tee semneeki no R. zeema nedrihst wis sawus lohpus us mannu pagalmu dsiht. Jahni, tezz ahtri un kibla tohs. Par katru gabbalu 1 rub. jamaksa. — To kurpneeku B. likshu no mahjas isfweest ahra. Wiasch mannim jau 3 mehneschus nau ihri makhajis. — Tas nolahdehts Schihds mannim 1000 rubtus nowihlis, to wianam prett parradu sishmiti esmu aisdewufi. Bet parradu sishmite suddufi.“

„Wiinna teescham agrat' bij turriga feewa,“ — tà direktors — „bet zaur nemittejameem prozesseem wiffu sawu mantu un beidsohht arri sawu prahhtu irr pasaudejufi.“

Wianai pretti irr weena jauna smukka feewa, kas no sawa schnuhdohla weenu lekti taifa, to kleshpi nemm un waimanadama apkluffina.

„Laitam tai nabbadsitei behrns mirris?“ tà prassiju.

„Ne,“ — tà direktors atbildeja — „kas behrns, kas wianai preefsch kahbeem mehnescheem peedsimma, irr spehzigis un weffels. Bet kad wiinna gauschi smalzina irr, tad to behrna sawä wahjibä newarreja paneht un palikka ahrprahhtiga. Bet es drohfchi zerreju, kà wiinna atkal atweffelosees. — Tur wianas wihrs nahf, gohdigs ammatneeks. Wiasch nahf feewu apmekleht.“

Wihrs lehnitiam feewai tuwojahs, kas wianu nemas wehra nenehma un to gribbeja aptampt.

Seewa isbihjahs un atkahpahs. Wiinna roklas isteepra prett wihru un issauzahs:

„Menahz, mannim tuwumä! Tu effi weens nifns, zeets, slitts wihrs. Deenä mannim ne-effi ehst dewis un nakti manni Tu ne-effi kahwis gulleht. Tu manni ar pahtagu effi kuhlis. Tu mannim mugguru affinainu effi sittis un turklahht wehl effi smehjis, weenumehr smehjis. No të gribbi? Wai manni atkal gribbi kult? Tas tewim ne-isdohsees. Tahs jittas feewas manni aishwahhs. Prohm! Gij prohm, besdeewigs zilweks!“

Wihrs roklas falizzis stahweja un affaras wianam birra par waigu.

„Schehtigais Deews,“ — tà wiasch sehchlojahs — „tà wiinna zittada palikkufi. Mehhs weens ohtro tik firnigi mihlojamees. Mehhs tik laimigi lohpa dshhwoham. Ne muhscham wianai taunu wahrdun ne-esmu teizis.“

(Us preefschu beigums.)

Atbildedams redaktehrs A. Leitan.

No Jensures atwehsehts.

20. Merz Mihgä, 1869.